

2023 m. konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita

Santrauka

2023 m. Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros konsoliduoti metinė veiklos ataskaita

2024 m. birželio mėn.

Santrauka

Rankraštis baigtas rengti 2024 m. birželio mėn.

Nei Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra (EUAA), nei bet kuris EUAA vardu veikiantis asmuo neatsako už tai, kaip gali būti panaudota šiame leidinyje pateikta informacija.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2024

LT PDF ISBN 978-92-9410-246-1 doi: 10.2847/938473 BZ-09-24-325-LT-N

© Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra (EUAA), 2024

Viršelio nuotrauka / iliustracijos: abstraktus šiuolaikiškų trimačių bangų fonas. Prabangaus popieriaus karpinių fonas. Abstraktus papuošimas, mėlynos ir geltonos spalvų derinys, vektorinė grafika. Kontrastingų geltonos ir mėlynos spalvų fonas, Aanand, © Adobe Stock, 2024, <https://stock.adobe.com/images/3d-modern-wave-curve-abstract-presentation-background-luxury-paper-cut-background-abstract-decoration-blue-yellow-pattern-vector-illustration-high-contrast-yellow-and-blue-corporate-background/732697953>.

Atgaminti leidžiama nurodžius šaltinį. Naudoti arba atgaminti nuotraukas ar kitą medžiagą, kurių autorių teisės nepriklauso EUAA, galima tik gavus autorių teisių turėtojų leidimą.

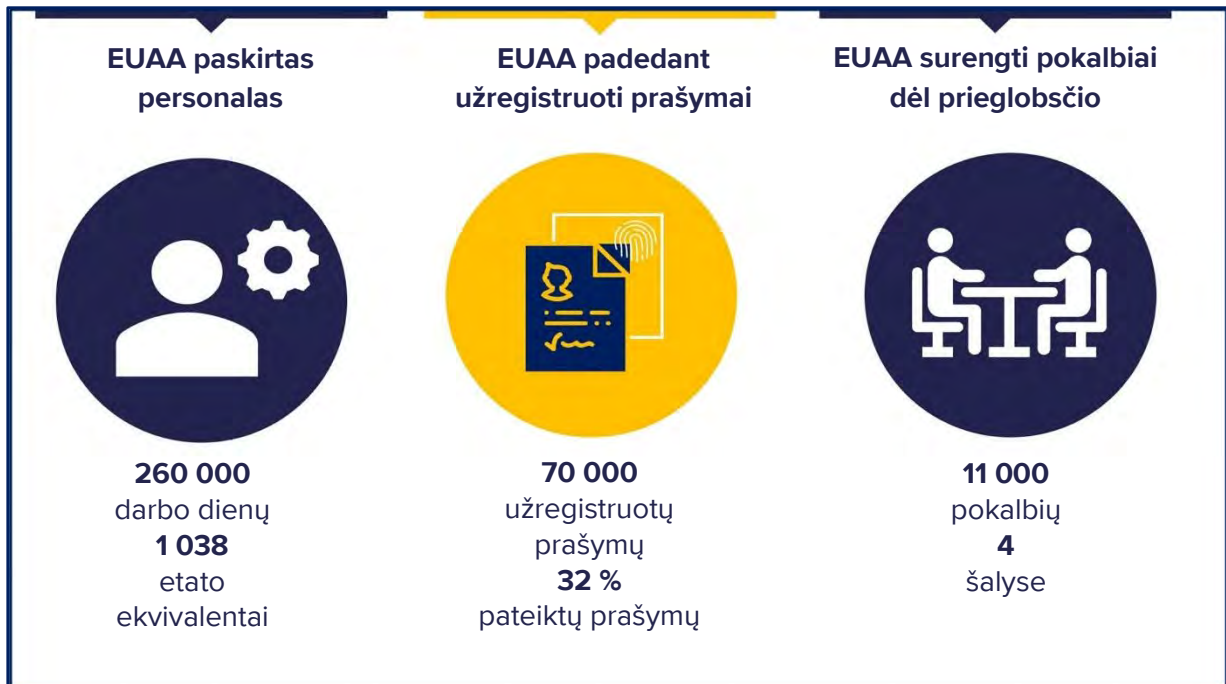
I. Trumpa metų apžvalga

2023 m. 29 ES+ šalyse pateikta daugiau kaip **1,1 mln. tarptautinės apsaugos prašymų**¹ – 18 proc. daugiau nei ankstesniais metais ir daugiausiai nuo 2016 m.²

Be to, ES+ šalys priėmė daugiau kaip 1 mln. sprendimų dėl laikinosios apsaugos suteikimo asmenims, bėgantiems nuo Rusijos vykdomos agresijos ir karo prieš Ukrainą³.

Atsižvelgdama į tai, EUAA sustiprino savo **operatyvinės ir techninės paramos** pajėgumus – 13-oje valstybių narių paskyrė visu etatu dirbti 1 038 asmenis (19 proc. daugiau nei 2022 m.).

1 diagrama. EUAA operacijos 2023 m.

Absolūtus darbuotojų skaičius labiausiai išaugo Italijoje ir Kipre, o Ispanijoje, Belgijoje ir Nyderlanduose – daugiau nei dvigubai.

Nuolat atnaujinamą informaciją apie visas šalyse vykdomas EUAA operacijas galima rasti [EUAA interneto svetainėje](#).

Mokymas išliko viena svarbiausių EUAA ES+ šalims teikiamos paramos priemonių, kurios tikslas – ugdyti ir įtvirtinti žinias ir įgūdžius, reikalingus bendrai Europos prieglobsčio sistemai įgyvendinti ir šalių taikomai praktikai tobulinti ir derinti.

2023 m. EUAA surengė beveik 1 000 mokymo renginių, kuriuose žinias gilino per 7 500 ES+ šalių institucijų pareigūnų, paskirtųjų EUAA darbuotojų ir pilietinės visuomenės atstovų.

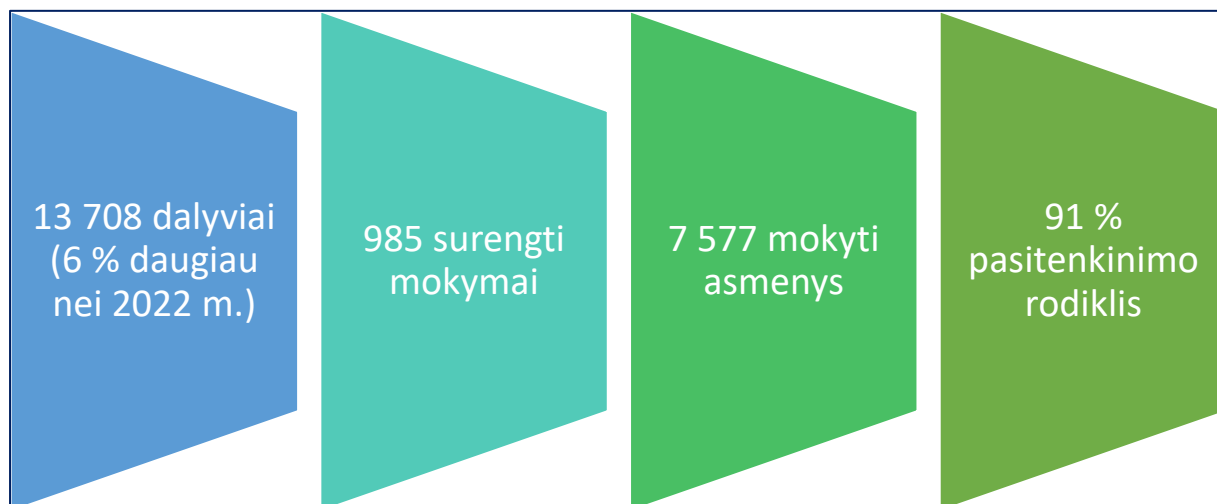
¹ ES šalys, taip pat Norvegija ir Šveicarija.

² EUAA 2023 m. naujausių prieglobsčio tendencijų ataskaita.

³ Eurostatas, „Sprendimai dėl laikinosios apsaugos suteikimo pagal pilietybę, amžių, lytį ir mėnesį“ (2024 m. kovo 15 d.).

2 diagrama. EUAA mokymai 2023 m.

Siekiant didinti **informuotumą apie prieglobstį** 2023 m. liepos mėn. paskelbta [EUAA metinės prieglobsčio padėties ataskaitos](#) žiniatinklio versija papildyta naujomis interaktyviomis funkcijomis, kad būtų lengviau rasti [nacionalinių prieglobsčio tendencijų duomenų bazėje](#) kaupiamą informaciją.

Intensyviau dirbta su **informacija apie kilmės šalį (IKŠ) ir medicinine informacija apie kilmės šalį** (med. IKŠ) ir ypač daug dėmesio skirta padėčiai Afganistane ir Ukrainoje stebėti. EUAA įsteigė IKŠ pagalbos tarnybą, padedančią vykdyti operatyvinę veiklą migrantų antplūdžio valstybėse narėse, ir atsakė į beveik visas atskirų valstybių narių med. IKŠ užklausas, nors jų buvo 20 proc. daugiau nei 2022 m.

Be to, 2023 m. agentūra kartu su ES+ šalimis atnaujino [Afganistano](#), [Somalio](#) ir [Sirijos šalies gaires](#).

EUAA sugebėjo patenkinti išaugusią **informacijos apie padėtį** paklausą – atsakė į dvigubai daugiau užklausų nei praėjusiais metais ir pagerino duomenų apie priėmimo pajėgumus ir migrantų srautus stebėseną ir analizę.

Rengiant praktinius seminarus, pažintinius vizitus ir techninius susitikimus buvo skatinamas **praktinis valstybių narių bendradarbiavimas ir keitimasis gerąja patirtimi**. Kad tokie mainai duotų kuo daugiau naudų, agentūra parengė arba atnaujino 23 vadovus ir priemones, padedančius praktiškai įgyvendinti bendrą Europos prieglobsčio sistemą.

Be to, naujai sukurtame portale „[Kalbėkime apie prieglobstį](#)“ suinteresuotiesiems subjektams pateikta informavimo apie prieglobstį praktinių priemonių ir rekomenduojamos metodinės medžiagos.

IKŠ ir šalies gairės – kuo jos skiriasi?

IKŠ – tai **informacija** apie konkrečią kilmės šalį, o šalies gairės yra padėties toje šalyje **vertinimas** atsižvelgiant į taikomą tarptautinę ir ES teisę.

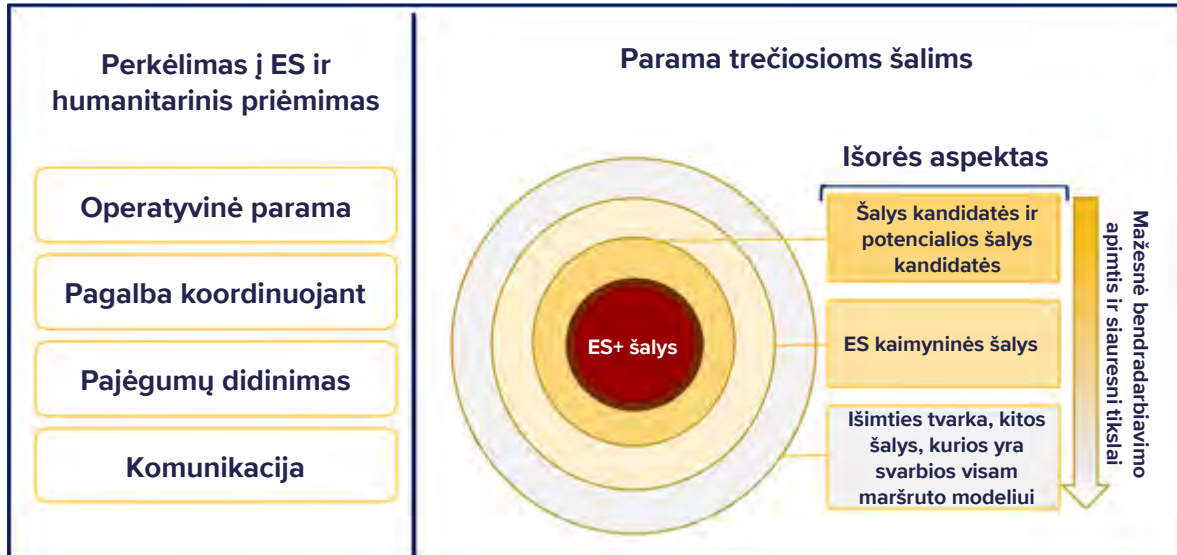
Taigi, IKŠ yra bendro pobūdžio analizė, suteikianti faktinį pagrindą vertinimui.

Agentūra dar kartą įrodė prisidedanti prie BEPS **išorės aspekto** įgyvendinimo kovo mėn. priimdama atnaujintą išorės bendradarbiavimo strategiją, kurios pagrindą sudaro du ramsčiai:

1. perkėlimas į ES ir humanitarinis priėmimas ir
2. parama trečiosioms šalims.

3 diagrama. EUAA išorės bendradarbiavimo strategijos ramsčiai

Agentūra toliau rėmė ES+ šalių vykdomas **perkėlimo** operacijas per Turkijoje įsteigtą įstaigą perkėlimui organizuoti ir remti. Iš 1 100 asmenų, kuriems buvo suteikta pagalba, daugiausia buvo sirų, po jų – afganistaniečių ir iraniečių.

2023 m. sausio mėn. EUAA perėmė kasmet perduodamą **pirmininkavimą Teisingumo ir vidaus reikalų agentūrų tinklui**. Be kitų veiksmų, išsamiai aprašytų EUAA galutinėje pirmininkavimo ataskaitoje, agentūra pirmą kartą surengė tinklo agentūrų darbuotojų mainus: 59 darbuotojai iš 6 agentūrų laikinai dirbo ir dalijosi profesinėmis žiniomis ir patirtimi kitoje tinklo agentūroje.

2023 m. EUAA darbo programoje numatytas **41 metinis tikslas**.

1 lentelė. Metinių tikslų įgyvendinimas pagal veiklos sritis

Veiklos sritys	Metinių tikslų įgyvendinimas					
	Įgyvendinta	Beveik įgyvendinta	Iš dalies įgyvendinta	Neįgyvendinta	Netaikoma	Iš viso
Operatyvinė ir techninė pagalba	8	1	0	0	0	9
Operatyvinė parama ir priemonės, programavimas, operacijų stebėseną ir vertinimas	2	0	1	0	0	3
Mokymas ir profesinis tobulėjimas	7	0	0	1	0	8
Žinios apie prieglobstį	6	2	2	0	0	10
Pagrindinių teisių apsauga	1	0	0	0	0	1
Horizontalioji veikla	4	1	1	3	1	10
Iš viso	28	4	4	4	1	41

II. Biudžeto ir finansų informacija

2022 m. gruodžio 19 d. pirmą kartą iš dalies pakeistame 2023–2025 m. bendrajame programavimo dokumente numatytas 2023 m. EUAA biudžetas buvo 180,1 mln. EUR įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų.

2023 m. rugsėjo 25 d. valdančiajai tarybai patvirtinus taisomąjį biudžetą, agentūros 2023 m. biudžetas buvo sumažintas iki **165 135 127 EUR įsipareigojimų asignavimų** ir **170 135 127 EUR mokėjimų asignavimų**.

Ši suma – tai tik iš ES biudžeto gautos lėšos. Į ją neįskaičiuotos iš kitų šaltinių gaunamos papildomos pajamos, nes tvirtinant taisomąjį biudžetą jų sumų nebuvo galima apskaičiuoti ir EUAA biudžete jos pažymėtos p.m.⁴.

Agentūros pajamas sudarė:

- subsidija iš ES biudžeto;
- Šengeno asocijuotųjų šalių, t. y. Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos ir Šveicarijos, įnašai ir jų sukauptos palūkanos;
- lėšos, skirtos pagal du su Komisija pasirašytus susitarimus dėl įnašų;
- pajamos iš 2022 m. Čekijos ir Danijos įnašų palūkanų.

2 lentelė. 2023 m. pajamos pagal lėšų šaltinį, išskyrus iš ankstesnių metų perkeltas sumas (sumos suapvalintos iki artimiausio sveikojo skaičiaus).

Antr. dalis	Lėšų šaltinis	Biudžeto pajamos (EUR)	Pajamos nustačius p. m. sumas (EUR)	Gautos pajamos (EUR)	Likutis (EUR)
2	Subsidija iš ES biudžeto	170 135 127	170 135 127	170 135 127	0
3	Šengeno asocijuotųjų šalių įnašai (įskaitant sukauptas palūkanas)	p. m.	15 089 751	15 089 751	0
4	Kitos įmokos (įskaitant sukauptas palūkanas)	p. m.	2 071 144	2 071 144	0
5	Kitos pajamos/susigrąžintos išlaidos, palūkanų pajamos	p. m.	320 460	291 210	29 250
Iš viso pajamų		170 135 127	187 616 482	187 587 232	29 250

2023 m. agentūra įvykdė 97 proc. įsipareigojimų asignavimų ir 93 proc. mokėjimų asignavimų, gautų iš ES subsidijos.

⁴ p.m. – *pro memoria*. Ši santrumpa įrašoma vietoj sumos, kuri gali būti įtraukta į biudžetą, net jei nėra aišku, kokio dydžio ir ar apskritai ta suma bus.

III. Žmogiškieji ištekliai, vidaus kontrolė ir vertinimai

Žmogiškieji ištekliai

Nors operatyvinės paramos paklausa ir kitų užduočių mastas išaugo, 2023 m. EUAA skirtų **statutinių darbuotojų**⁵ skaičius išliko nepakitęs (505). Reaguojant į Rusijos agresijos ir karo prieš Ukrainą pasekmes konkrečioms laikinoms reikmėms agentūrai papildomai skirta 17 sutartininko etatų projektui vykdyti ir 90 sutartininko etatų trumpalaikiams operatyviniams darbams vykdyti.

2023 m. pabaigoje buvo užimti 542 iš 612 įdarbinimo plane numatytų etatų (88,6 proc.).

2023 m. gruodžio mėn. agentūra patvirtino savo **žmogiškųjų išteklių strategiją**, kuria siekiama trijų pagrindinių tikslų:

- pritraukti tinkamus specialistus;
- valdyti, ugdyti ir remti darbuotojus;
- kurti palankią darbo aplinką ir skatinti darbuotojų gerovę.

Strategija bus įgyvendinama pagal veiksmų planą, parengtą kiekvienam iš trijų minėtų tikslų ir apimančį 2023–2028 m. laikotarpį.

Vidaus kontrolė

2023 m. įvertinusi 17 savo vidaus kontrolės principų agentūra nustatė, kad 7 jų yra visiškai veiksmingi, o 10 – veiksmingi.

Remiantis vidaus kontrolės principo lygmens rezultatų analize, padaryta išvada, kad visi EUAA vidaus kontrolės komponentai yra veiksmingi arba visiškai veiksmingi. Jie veikia taip, kaip numatyta, o šalintini trūkumai – vidutiniai arba nedideli.

Informacija apie vidaus kontrolės trūkumus ir atitinkamus taisomuosius veiksmus pateikiama [EUAA interneto svetainėje](#).

Vertinimai

EUAA rengia didelių išlaidų reikalaujančių programų ir veiklos laikotarpio vidurio ir *ex post* vidaus arba išorės vertinimus. 2023 m. užbaigta 10 tokių vertinimų. Dar 9 vertinimai metų pabaigoje buvo tebevykdomi.

2023 m. EUAA įgyvendino 107 tobulinimo veiksmus, nustatytus atlikus 27 vertinimus.

Išsamią informaciją apie minėtų veiksmų įgyvendinimo eigą galima rasti [agentūros interneto svetainėje](#).

⁵ Statutiniai darbuotojai – tai agentūros darbuotojai, įdarbinti pagal Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas.

